

**Jakub Pavlík**

## **Odpovědnost lékaře a zdravotnického personálu ve světle morálky**

Posudek vedoucího diplomové práce

Tato práce má celkem 180 stran. Je tak mnohohlavná, že číst ji je jako prodírat se hustým houštím, jež člověku ztěžuje cestu k tomu, co je v něm někde ukryto a co hledá. V práci se projevuje autorova obtíž rozlišit, co je k danému tématu relevantní a co je nadbytečné. Práce přináší značný objem faktických informací, avšak otázkou je, zda v ní jsou opravdu potřebné a funkční.

Kapitoly rázu filosofického či právního by bylo možno s klidem vypustit, neboť nás zajímá hledisko morálky, jak je i v titulu práce uvedeno. Např. kapitola „1.1.3 Odpovědnost v pohledu definic ve všeobecných encyklopediích“ by měla být vypuštěna. Její úvodní věty nemají v práci co dělat. Pro zajímavost znějí:

„Všeobecné a univerzální encyklopedie patří v knihovnách a ve studovnách k základním dílům příručních fondů knihoven. Tyto fondy jsou prezenční a jsou trvale k dispozici návštěvníkům knihoven. Všeobecné encyklopedie se věnují přibližně stejnou měrou všem vědním oborům a oblastem poznání. Jejich přínos tkví zejména v tom, že poskytují základní, ale přesto faktograficky velmi hodnotnou informaci k velmi mnoha skutečnostem z celého univerza poznání.“ (str. 17)

Některá autorova tvrzení jsou snadno napadnutelná či zpochybnitelná. Např. v pojednání o svobodě (kap. 1.4, str. 29 a další) postrádáme jasné rozlišení svobody rozhodování a svobody jednání. Které z nich se týkají omezení, jež se svobodě staví do cesty?

Krátké pojednání o situační etice (str. 36) ji obviňuje, že hodnotí jednotlivé situace pouze podle intuice, což je tvrzení neobhajitelné. Dále se dovolává objektivních zákonů a norem. Autor zřejmě nebere v úvahu skutečnost, že lidská moralita není jedním z předmětů „objektivního světa“ a že je opřena prvořadě o vnitřní přesvědčení o dobru a zlu. K požadavkům tohoto vnitřního přesvědčení patří také zkoumat vnější mravní normy, avšak zůstává přesto vnitřním přesvědčením.

V pojednání o svědomí zůstává otázka, jak lze poznat, že svědomí je dobře vychovááno a vzděláváno, aby bylo schopné „výrazně a kvalitně napomáhat správnému dobrému a objektivnímu rozhodování a změřeni lidského života a činů k dobru“ (str. 40). Tato „správná“ výchova svědomí je zřejmě posuzována jiným člověkem na základě opět úsudku jeho vlastního svědomí. Lze vůbec vystoupit za hranici subjektivity lidského poznání?

Když se na str. 41 a jinde mluví o lidské odpovědnosti, má autor na mysli odpovědnost jako nutný atribut, přirozený habitus lidského bytí, kterým je stejným způsobem jako moralita? Nebo má na mysli ten fakt, že někteří lidé jednají zodpovědně a jiní nezodpovědně, tedy nemravně? Co potom znamená tvrzení, že „odpovědnosti se člověk učí ve svém vývoji“ Copak mu nebyla vrozena?

Naproti tomu je třeba vysoce hodnotit způsob, jakým se autor práce zhostil řešení stěžejní otázky celé práce, totiž, jaké jsou důvody lidské odpovědnosti, proč je člověk odpovědný (str. 41). Na devatenácti stranách textu (!) se mu podařilo dojít k jednoznačnému a jediné přijatelnému závěru, že „lidská racionalita ... je předpokladem a zároveň i důvodem lidské odpovědnosti. Člověk jako takový, pokud má užívání rozumu, je zároveň nositelem odpovědnosti, která je daná v základní rovině jeho lidství, ... Odpovědnost je skutečností,

která je vlastní každému člověku.“ To platí i o lékaři a zdravotnickém personálu a jejich jednání.

Po formální stránce proti práci není námitek.

Přes uvedené výtky ji ráe doporučuji k obhajobě.

31.5.2009



Libor Ovečka, vedoucí práce